

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

Розробниця: Малес Людмила Володимирівна д.соц.н., доцентка, професорка кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.о.зав. кафедри теорії та історії соціології

Малес Л.В.

Протокол № 25 від «28» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціокультурні дослідження публічного простору

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2020/2021
Семестр 7
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.

Викладачка: доц.Малес Л.В.

Пролонговано: на 20 21 / 20 22 н.р. (підпис, ПІБ, дата)

на 20 / 20 н.р. (підпис, ПІБ, дата) « » 20 р.

КИЇВ – 2020

1. Мета дисципліни – Використовуючи евристичні можливості соціологічного та соціокультурного аналізу розширити на публічний простір міст горизонт соціологічних компетенцій студентства.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* основні положення та понятійно-категоріальний апарат соціології простору, соціологічних теорій міста та урбанізації, соціології глобалізації, соціології соціальних переміщень.
2. *вміти* читати професійні наукові публікації, працювати з соціологічними даними та формулювати власні ідеї українською науковою мовою, застосовувати теоретичний матеріал до аналізу процесів глобалізації та урбанізації.
3. *мати навички* пошуку та вибору відповідної інформації, використання методів дослідження міських спільнот, здійснення соціокультурного та демографічного аналізу; виявлення питань „просторової несправедливості”; дискутувати, представити і обговорювати власну позицію обраної проблематики.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна “Соціокультурні дослідження публічного простору” відноситься до дисциплін вільного вибору студентства «Соціологія урбанізації та глобалізації», вводить до фахового опанування проблематику публічного простору, його генези, специфіки порівняно із приватним простором, організації у сучасному місті. Окрім опори на класичні соціологічні праці, досягнення урбаністики, використовується методологія соціокультурного аналізу для повноти соціологічного опрацювання публічного простору.

4. Завдання (навчальні цілі): Опанувати понятійним апаратом, теоріями публічного простору. Ознайомитися із актуальними проблемами функціонування публічного простору в посткомуністичному суспільстві. Навчитися критично аналізувати соціокультурну специфіку публічного простору, наслідки його соціального конструювання, діагностувати ступінь відкритості та доступності публічного простору, виявляти просторову дискримінацію, інтерсекційність, сегрегацію, геттоїзацію тощо.

Що спрямовано на формування компетентностей:

- здатність аналізувати зміст і спрямованість соціальних процесів урбанізації та глобалізації (фк52)

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми викладання і навчання	Методи оцінювання оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1	Знання основних теоретичних положень і дискусій щодо публічного простору	Лекція, самостійна робота	контрольна робота	15
1.2	Знати ознак публічного простору, його місця та функції в структурі урбанізованих суспільств	Лекція, самостійна робота, практичні заняття	контрольна робота; практичні завдання	10
2.1	Застосовувати набутки класичного доробку соціології, урбаністичних студій, сучасних дискусій до ідентифікації та аналізу проблем і специфіки публічного простору	практичне заняття, самостійна робота	Практичні завдання, контрольна робота	15
2.2	Використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології, вміти застосовувати методи антропологічного, соціологічного та соціокультурного аналізу.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання	15
2.3	Вміти застосовувати теоретичні підходи та методологію аналізу до діагностики та вирішення проблем публічного простору українського суспільства	Самостійна робота, практичне заняття	практичні завдання, контрольна робота	10
3	Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами.	практичне заняття	практичні завдання	15

4	Здійснювати самостійно пошукову польову та бібліографічну діяльність за темою	Самостійна робота	практичні завдання	20
---	---	-------------------	--------------------	----

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)						
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3	4
Демонструвати навички сприйняття й аналізу текстів, присвячених проблемам урбаністики та глобалістики (прн56)	+	+	+				
Демонструвати навички публічних виступів та письмового аргументованого викладення власної точки зору щодо проблем урбанізації та глобалізації в Україні та в сучасному світі (прн58)				+		+	
Здійснювати опис й осмислення соціальної, демографічної й економічної статистики, що стосується процесів урбанізації та глобалізації (прн59)				+	+		+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях: РН1.2, РН2.1, РН2.2 – 50 балів (30 мінімальних балів).
2. виконання контрольної роботи: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.3 – 25 балів (15 мінімальних балів)
3. виконання та презентація результатів практичного завдання: РН2.3, РН3, РН4 – 25 балів (15 мінімальних балів).

- підсумкове оцінювання у формі заліку

7.2 Організація оцінювання:

1. Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях РН1.2, РН2.1, РН2.2 – теми 1-6
2. Кр РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.3 – теми 1-3
3. Виконання та презентація результатів практичного завдання РН2.3 РН 3, РН4 – теми 4-6

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекцій	практичні	Самостійна робота
1. Теорія та історія дослідження публічного простору				
1	Визначення публічного простору, його місце та функції в структурі урбанізованих суспільств	4	4	10
2	Теоретичні підходи та історія дослідження публічного простору	4	6	10
3.	Методи вивчення публічного простору	4	6	10
2. Соціокультурні дослідження публічного простору				
4.	Територіальна самоорганізація, джентрифікація і соціальна сегрегація	4	6	10
5.	Символічний капітал публічного простору: урбанонімія і місця пам'яті	4	6	10
6.	Простір міст дружній до людей: практики та політики	6	6	10
	ВСЬОГО	26	34	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 26 год.

Практичні заняття - 34 год.

Самостійна робота - 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Грааф де Р. Чотири стіни та дах / Р.де Грааф, пер з англ. – К.: Видавництво «Кенекшенс», 2019. – С. 110-138.
2. Малес Л.В. Центральність та публічність: випадок Києва // Урбаністичні стратегії Києва. – К.: Фонд імені Гайнріха Бьоля в Україні, 2011. – С. 28-35. [Електронний ресурс] режим доступу до ресурсу: <https://ua.boell.org/uk/2011/09/30/strategiyi-urbanistichnogo-maybutnogo-kiyeva> (доступно на 26.08.2021)
3. Малес Л. Міська нерівність і сегрегація / Л.Малес, М.Наумова // Соціологія міста. навчальний посібник / за заг. ред. О.К. Міхасевої, Донецьк: вид-во «Ноулідж», 2010. – С.129-146.
4. Малес Л., Дейнека А. Дискурс декомунізації Києва в досвіді перейменувань // Ідеологія і політика. Ideology and politics. - № 1(15), 2020. – С. 115 – 145.
5. Сорока Ю. Соціокультурні зміни та місто / Ю.Сорока // Соціологія міста. навчальний посібник / за заг. ред. О.К. Міхасевої, Донецьк: вид-во «Ноулідж», 2010. – С.166-180

Додаткова

1. Гел Йен Міста для людей / переклад з англійської Ольги Любарської. — К.: Основи, 2018. – С.71-125, 203-221.
2. Малес Л.В. Декомунізація столиці: зміни урбанонімії (методи, перші результати) // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. - №36. - 2016.-С.62-68.
3. Малес Л.В. Поділ простору і громади за віссю центр-периферія у великому місті // Урбаністичні студії Анатомія міста: Київ. – К.: Фонд імені Гайнріха Бьоля в Україні, Смолоскип, 2012. – С. 108-115. [Електронний ресурс] режим доступу до ресурсу: <https://ua.boell.org/uk/2013/12/25/anatomiya-mista-kiyiv-urbanistichni-studiyi-1> (доступно на 26.08.2021)
4. Соія Э.У. Как писать о городе с точки зрения пространства? – [Електронний ресурс] режим доступу до ресурсу: http://www.intelros.ru/pdf/logos_03_2008/07.pdf (доступно на 25.08.2020)
5. Тищенко І. М. Міський публічний простір : підходи до визначення / Тищенко І. М. // Магістеріум. - 2015. - Вип. 59 : Культурологія. - С. 26-33